

วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๗๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ หน้า ๕๖๐๘

ไปดงนามที่ศาลาตั้งท้ายดงมาคม ชนทางหน้าศาลาด้านเหนือ
เสร็จแล้วดงทางศาลาด้านตะวันตก

กระทรวงวัง

หมายเลข ๒๓ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๗๒

การพระเมรุท้องสนามหลวง

พระราชทานเพลิงพระศพ สมเด็จพระเจ้าพี่ยาเธอ

เจ้าฟ้ามหิดลอดุลยเดช กรมหลวงสงขลานครินทร์

ด้วยมีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ว่า ถึงเวดาอัน
สมควรที่จะพระราชทานเพลิงพระศพ สมเด็จพระเจ้าพี่ยาเธอ เจ้าฟ้ามหิดลอดุลยเดช กรมหลวงสงขลานครินทร์ จึงทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพนักงานตกแต่งพระเมรุท้องสนามหลวงโดย
สมควรแก่พระเกียรติยศอันสูงศักดิ์ พร้อมสรรพด้วยสร้างสำหรับ
พระสงฆ์วัดพระอภิธรรม กับพลับพลาพระที่นั่งทรงธรรมเป็นที่
ทรงบำเพ็ญพระราชกุศล ศาลาดูกซุนและศาลานางใน โดยรอบ
พระเมรุราชวคตที่บับกนครนากทองเงิน ๕ ชั้น และที่พระเมรุบัก
นครทองนุดุ้ย ๗ ชั้นกับบังแทรกรอบพระเมรุ

เล่ม ๔๖ หน้า ๔๖๐๕ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๔๗๒

วันที่ ๑๔ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒ เวลา ๑๖ นาฬิกาเศษ
ได้พระฤกษ์ยกยอดพระเมรุ ไหรบูชาฤกษ์มีศรีษะดุกกร บายศรี
ทอง ๓ ชั้นซ้ายขวาเหนือศาลเพียงตา ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระนริศรานุวัดติวงศ์
เสด็จทรงชกรอกยกฉัตร ๕ ชั้นขยับยอดพระเมรุ เจ้าพนักงานต้น
ซ้องชัย ประโคมสังข์แตรเครื่องดุริยางค์

วันที่ ๑๕ มีนาคม เจ้าพนักงานเชิญพระดอพระศพสมเด็จพระ
พระเจ้าพญาเธอ เจ้าฟ้าฯ กรมหลวงสงขลานครินทร์ ชั้นประดิษฐาน
บนพระแท่นแว่นฟ้าทอง ณท้องพระโรงวังส่วนกุหลาบประกอบ
พระโกศทองใหญ่ ประดับพุ่มยอดและเฟื้อง ภายใต้น้เบญจ
ปฏดเศวตฉัตร แวดล้อมด้วยเครื่องราชอิสริยยศ ชาวพนักงาน
ประโคมสังข์แตรกดองชนะ

เวลา ๑๗ นาฬิกา ๑๕ นาที พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงเครื่องเต็มยศใหญ่ทหารมหาดเล็กรักษาพระองค์ ประดับ
เครื่องราชอิสริยาภรณ์สายสะพายจุตจอมเกล้า เสด็จพระราช
ดำเนินโดยรถยนต์ พระที่นั่งจากพระราชวังดุสิตสู่วังส่วนกุหลาบ
ทรงจุดรูปเทียนเครื่องนมัสการและทรงประเคนพัดสังข์เค็ดแก่สมเด็จพระ
พระพุทธโฆษาจารย์ เจ้าอาวาสวัดเทพศิรินทร์ ผู้กวดถวายพระ

ธรรมเนียมมาแล้ว ประทับพระราชบัลลังก์ ทรงจุดธูปเทียนเครื่อง
ทรงธรรม และโปรดเกล้าฯ ให้พระวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจิรศักดิ์
สุประภาศ จุดเครื่องทองน้อย เมื่อสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์
เสด็จพระธรรมเทศนาจบแล้ว พระสงฆ์ ๒๐ รูปมีพระธรรมปิฎก
วัดพระเชตุพนเป็นประธานสวดศราทศพรต ครั้นสวดจบพระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงทอดผ้าไตร พระสงฆ์ ๒๑ รูปสดับปกรณ์
แล้ว ทรงพระเคนใบจตุปัจจัยไทยธรรมเครื่องบูชาภักดิ์เทศน์
พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ถวายอดิเรก
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงจุดธูปเทียนบูชาธรรมที่พระแท่น
สวดพระอภิธรรมแล้ว เวตา ๑๘ นาฬิกาเสด็จพระราชดำเนิน
กลับพระราชวังดุสิต เจ้าพนักงานกองเต็กเชิญเครื่องตั้งเวชชนดั่ง
บรรพชิตอนันต์และเงินชนดั่งเวชแล้ว โปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้า
พี่ยาเธอ กรมขุนชัยนาทนเรนทร ทรงทอดผ้าไตรสดับแพร ๓๕ ไตร
บรรพชิตอนันต์และเงินสดับปกรณ์เสร็จแล้ว กลับลงไปสวดกองเต็ก
ต่อไป

วันที่ ๑๖ มีนาคม เวตา ๑๔ นาฬิกาเศษ พระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัว ทรงพระกรุณาฯ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง
จากพระราชวังดุสิตยังท้องพระโรงวังส่วนกุหลาบ ทรงทอดผ้าไตร
พระสงฆ์ ๒๐ รูป มีพระสังฆกิจคุณ เจ้าอาวาสวัดศรีเทพเป็น

ประธานสภานิติบัญญัติสภาสูงและสภาล่างแล้ว เสด็จฯ
กลับพระราชวังดุสิต เจ้าพนักงานเปิดองพระโกศทองใหญ่ออก
ชาวพนักงานประโคมสังข์แตรกลองชนะ ค่ำตรวจดวงเชิญพระ
องค์ทรงพระศัพทออกจากท้องพระโรงไปประดิษฐานบนรถพระวิมา
แล้ว เชิญออกจากวังสวนกุหลาบไปยังหน้าวัดพระเชตุพน เชิญ
ขึ้นประดิษฐานบนเกวียนเวชยันตราสถิตประกอบพระโกศทองใหญ่
ประดับพุ่มยอดและเฟื้อง โปรดเกล้าฯ ให้พระเจ้าพี่ยาเธอ
กรมขุนชัยนาทนเรนทร เสด็จฯไปทรงทอดผ้าขาว พระสังข์วัด
พระเชตุพน ๒๐ รูป มีพระวิเชียรธรรมคุณาธาร เป็นประธาน
สภานิติบัญญัติ เจ้าพนักงานเดือนเกวียนขึ้นบันไดนาค เชิญ
พระโกศประดิษฐานในบุษบกเวชยันตราสถิต เติรกระบวนแห่
พระศัพทพร้อมด้วยกองราชอิสริยยศ (ตั้งแจ้งอยู่ในหมายกำหนด
การพระเมรุนั้นแล้ว) มีกองราชเสนาเป็นกองหน้า คือทหารม้า
๒ กองร้อย ทหารปืนใหญ่ ๒ กองร้อย ทหารมหาดเล็ก ๓ กองพัน
กับตำรวจประจำกอง ทหารเรือ ๓ กองพันพร้อมด้วยตำรวจ
ประจำกองกับกองบังคับการผู้กำกับกระบวน สัมเด็จพระวชิร
ญาณวงศ์ เจ้าอาวาสวัดบวรนิเวศวิหาร ขึ้นราชรถเล็กอ่านพระ
อภิธรรมนำพระศัพทู่พระเมรุท้องสนามหลวง โดยทางถนนสนามชัย
ถนนราชดำเนิน และถนนพระจันทร์

เวด้า ๑๒ นาฬิกา ๑๕ นาที พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่องเต็มยศทหารเรือ ทรงประทับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ด้าย สะพายมหาจักรบรมราชวงศ์ เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี โดยรถม้าพระที่นั่งเทียมม้า ๑ คู่ พระที่นั่งบรมพิมานในพระบรมมหาราชวัง มีนายทหารราชองครักษ์ เชิญธงกระบี่กระบอง พระครุฑพ่าห์ ชนม้านำ ทหารมาให้น้ำตามเสด็จ ออกประตูวิเศษชัยศรีไปเทียบรถพระที่นั่งที่ถนนหน้าพระธาตุ เสด็จขึ้นประทับพลับพลาพระที่นั่งทรงธรรมณ พระเมรุทองัดนามหลวง กระบวนแห่พระศัพทองราชเดชะ เติรถวายเป็นหน้าพระที่นั่งตรง ไปออกนอกราชวัดด้านใต้ เสด็จไปตั้งแถวที่ัดนามหน้าหน้าพระเมรุ ด้านตะวันออก กองทหารปืนใหญ่ไปตั้งอยู่ที่ด้านเหนือพระเมรุ กองราชอิสริยยศหยุดเทียบเวชยันตราขรถที่ถนนพระจันทร์ตรงช่อง ราชวัด เจ้าพนักงานเชิญพระโกศเดือนลงทางเกรินบันไดนาค ประดิษฐานเหนือพระยานมาศด้านด้านเดรัจฉาดแล้ว สมเด็จพระ วัชรญาณวงศ์ ขณะเสด็จยกดับบัวอ่านพระธรรมนำพระศัพ แห่เวียน พระเมรุพร้อมด้วยกองราชอิสริยยศ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จทรงพระราชดำเนินตามพระศัพพร้อมด้วยพระบรมวงศานุวงศ์ เวียนพระเมรุโดยอุตราวรรตครบ ๓ รอบแล้ว พระบาทสมเด็จพระ เจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้นประทับพลับพลา เจ้าพนักงานเทียบพระยาน

มาศที่หน้าพระเมรุด้านตะวันออก เปิดองพระโกศทองใหญ่ เชิญ
พระดองชั้นประดิษฐานเหนือพระจิตกาธานในพระเมรุประกอบพระ
โกศจันทร์ไว้

โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งขบวนเชิญเสด็จพระเจ้าวรวงศ์เธอ กรม
หลวงชินวรสิริวัฒน์ สมเด็จพระสังฆราชเจ้า และนิมนต์พระสังฆ
ราชาคณะที่จักสวดศราทธพรตขณยังอาสนบณพระที่นั่งทรงธรรม
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระเคนพดสังเค็ดแต่สมเด็จพระ
สังฆราชเจ้า แล้วประทับพระราชบัลลังก์ทรงจตุรูปเทียนเครื่อง
ทรงธรรม สมเด็จพระสังฆราชเจ้าถวายพระธรรมเทศนา พระสังฆ
ราชาคณะ ๓๐ รูป มีสมเด็จพระวันรัต เจ้าอาวาสวัดสุทัศน์เทพ
วรารามเป็นประธานสวดศราทธพรตจบแล้ว พระบาทสมเด็จพระ
เจ้าอยู่หัวทรงทอดผ้าไตร ๓๑ ไตร พระสังฆสังคัมภีร์ฉบับ
ทรงพระเคนใบจตุปัจจัยไทยธรรมเครื่องบูชาภัณฑ์เหล่านี้ พระสังฆ
ถวายอนุโมทนา สมเด็จพระสังฆราชเจ้าถวายอภิเษก พระบาท
สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จพระราชดำเนินขึ้นสู่พระเมรุ ทหารเป่า
แตรนอนเคารพพระศพจบแล้ว พระราชทานเพลิงพระศพสมเด็จพระ
เจ้าพี่ยาเธอ เจ้าฟ้ามหิดลอดุลยเดช กรมหลวงสงขลานครินทร์
ทหารกองต่าง ๆ ในกระบวนแห่พระศพกระทำวันทยาอุช แตรวง
บรรเลงเพลงมหาชัย เจ้าพนักงานประโคมสังข์แตรกลองชนะ

ทหารปืนใหญ่ ๒ กองร้อยยิงปืนพร้อมกันเป็นกองร้อย ๆ ละ ๓ ครั้ง
ลำดับกัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จกลับประทับพระที่นั่ง
ทรงธรรม ดมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี เสด็จขึ้นพระ
ราชทานเพลิง และพระบรมวงศานุวงศ์ทั้งฝ่ายหน้าฝ่ายในเสด็จขึ้น
ถวายพระเพลิงต่อไป เวลาค่ำ ๑๘ นาฬิกา ๒๐ นาที พระบาทสมเด็จพระ
พระเจ้าอยู่หัวกับสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี เสด็จพระ
ราชดำเนินกลับพระราชวังดุสิตโดยรถยนต์พระที่นั่ง เมื่อพระบรม
วงศานุวงศ์ถวายพระเพลิงแล้ว คณะทูตข้าทูตดะอองชุดพระบาท
และพระสงฆ์ ขนถวายพระเพลิงต่อไป แล้วเจ้าพนักงานได้ปิด
พระนารักษาพระเพลิงสุ่มพระอัฐิไว้คันทันหนึ่ง

ตั้งแต่ได้เชิญพระศพขึ้นประดิษฐานบนพระเมรุ พระพิธีกรรม
ได้เข้าประจำร่างทั้งสี่ ผลัดเปลี่ยนกันสวดพระอภิธรรม และชาว
พนักงานประโคมยามจนถึงเวลาเชิญพระอัฐิกลับ

วันที่ ๓๑ มีนาคม เวลาเช้า เจ้าพนักงานกรมวังเดียงพระสงฆ์
ที่สวดประจำร่างทั้งสี่รวม ๓๒ รูป เจ้าพนักงานภูษามาตาดับ
พระเพลิงประมวญพระอัฐิถวายคดมไว้ ตั้งพระสุคนธ์ขึ้นสรงและ
พระโกศทองดงยาดำหรับทรงพระอัฐิ

เวลา ๗ นาฬิกา ๔๐ นาที พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงพระภูษาขาว ประทับเครื่องราชอิสริยาภรณ์สายสะพายมห

วชิรมงกุฏ เสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้า ฯ
พระบรมราชินี โดยรถยนต์พระที่นั่งจากพระราชวังดุสิตมายัง
พระที่นั่งทรงธรรม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้นพระเมรุ
เจ้าพนักงานภูษามาตาเปิดคอกุม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงพระอัฐิสมเด็จพระเจ้าพี่ยาเธอ เจ้าฟ้ามหิตลอดุลเดช กรม
หลวงสงขลานครินทร์ด้วยพระสุคันธแก้ว เจ้าพนักงานแจงดะ
แปรพระรูปถวายคอกุมไว้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เสด็จลง
จากพระเมรุไปประทับพระที่นั่งทรงธรรม โปรดเกล้า ฯ ให้ข้า
ทูลละอองธุลีพระบาทราชสกุลราชินิกุล (ตั้งรายนามที่แจ้งอยู่แล้ว
ในหมายกำหนดการ) เติรสามหาบ ๓ ดำรับเวียนพระเมรุโดย
อุตราวรรค ๓ รอบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จขึ้น
พระเมรุ ทรงทอดไตรแพรสามหาบและโปรดเกล้า ฯ ให้สมเด็จพระ
เจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงเพชรบุรีราชสิรินธร ทรงทอด
ค้อไป พระสงฆ์สดับปกรณ์ไตรสามหาบ คือ (๑) สมเด็จพระ
สังฆราชเจ้า (๒) สมเด็จพระวชิรญาณวงศ์ (๓) สมเด็จพระ
พุทธมหาราช (๔) พระธรรมวโรดม (๕) พระเทพมุนี
(๖) พระปัญญาพิदारเถร ได้ขึ้นไปสดับปกรณ์ตามลำดับแล้ว
กลับไปณอาสนสงฆ์ที่พระที่นั่งทรงธรรม พระบาทสมเด็จพระเจ้า
อยู่หัวทรงโปรยเงินและทรงเก็บพระอัฐิตรงหน้าพระสุคันธูประมอญ

ลงในพระโกศทองดงยาแล้ว เจ้าพนักงานภาษามาตาเชิญพระโกศ
ขึ้นเหนือพานทองดองขึ้น เชิญดงจากพระเมรุไปประดิษฐานใน
บุษบกบนพระแท่นแว่นฟ้าทอง ณ พระที่นั่งทรงธรรม และประมวญ
พระอังคารลงในพระฉอบประดิษฐานบนพานทองปักไว้ในพระเมรุ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จกลับพระที่นั่งทรงธรรม
ทรงประเคนภัตตาหารสามหาบ ครั้นพระสังฆกรกระทำภักตฤกษ์
เสร็จถวายอนุโมทนา และสมเด็จพระสังฆราชเจ้าถวายอติเรก
กลับแล้ว ทรงทอดผ้าไตรสังเค็ด ๔ กับไตรเปด้า ๔๖ ไตร พระสังฆ
๕๐ รูป มีพระเทพมุนี เจ้าอาวาสวัดเบญจมบพิตรเป็นประธาน
สดับปกรณ์แล้วโปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพนักงานภาษามาตาเชิญพระโกศ
พระอัฐิจากบุษบกแว่นฟ้าทองไปประดิษฐานเหนือพระเสด็จงก มี
กระบวนพระราชอิสริยยศ (ตั้งแจ้งอยู่ในหมายกำหนดการพระเมรุ
นั้นแล้ว) เชิญพระอัฐิจากหน้าพระที่นั่งทรงธรรม ออกทางช่อง
ราชวัติพระเมรุด้านเหนือ ไปตามถนนพระจันทร์ ถนนราชดำเนิน
และถนนสนามชัย เข้าประตูเทวาพิทักษ์เทียบพระเสด็จงกที่เกษ
หน้าบันไดพระที่นั่งสุทไธสวรรย์ปราสาทเบื้องอุดรทิศ เจ้าพนักงาน
ภาษามาตาเชิญพระโกศพระอัฐิขึ้นไปประดิษฐานปักไว้ในบุษบก

แคว้นพำบนพระที่นั่งสุทไธศวรรย์ปราสาท ส่วนพระเมออบพระ
อังการนั้นเจ้าพนักงานได้เชิญชนพระเสด็จพนักงานไปประดิษฐาน
พักไว้ในพระวิหารวัดราชบพิศ

เมื่อกระบวนแห่พระอัฐิเสร็จสิ้นราชวงศ์พระเมรุไปแล้ว เวลา
๕ นาฬิกา ๑๕ นาที พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กับสมเด็จพระ
พระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี เสด็จกลับพระราชวังดุสิต

งานพระอัฐิ

วันที่ ๒๕ มีนาคม เจ้าพนักงานเตรียมการในพระที่นั่งอมรินทร
วินิจฉัย ได้เชิญพระโกศพระบรมอัฐิพระบาทสมเด็จพระจอม
เกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวและ
พระโกศพระบรมอัฐิสมเด็จพระเทพศิรินทราบรมราชินี สมเด็จพระ
พระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ ออกประดิษฐานบนพระราช
บัลลังก์ภายในพระปรางค์มหาเศวตฉัตร และเชิญพระโกศพระอัฐิ
สมเด็จพระเจ้าพี่ยาเธอ เจ้าฟ้ามหิตลอดุลเดช กรมหลวงสงขลดา
นครินทร์มาประดิษฐานณเศวตฉัตรหน้าพระราชบัลลังก์ ตั้งเครื่อง
ราชอิสริยยศโศก ต้นไม้ทองเงินเครื่องราชสักการกับพระแท่น
ทรงกราบ กับได้เชิญพระพุทธรูปมาประจำพระชนมวารอันคู่ด้วย
พระบรมอัฐิ และพระพุทธรูปมาของสมเด็จพระเจ้าพี่ยาเธอ
เจ้าฟ้า ฯ กรมหลวงสงขลานครินทร์ มาประดิษฐานในพระที่นั่ง

บุษบกมาดา ทอดเครื่องนมัสการ และพระแท่นทรงกราบไว้
พร้อมสรรพ

เวดา ๑๗ นาฬิกา ๓๕ นาที พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงเครื่องเต็มยศทหารเรือ ทรงประทับเครื่องราชอิสริยาภรณ์
สายสะพายมหาปรมาภรณ์ เสด็จพระราชดำเนินโดยรถยนต์
พระที่นั่ง แต่พระราชวังดุสิตมายังพระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ทรง
จุดธูปเทียนเครื่องราชสักการถวายบังคมพระบรมอัฐิแล้ว ทรง
จุดธูปเทียนเครื่องนมัสการ พระสงฆ์ ๒๐ รูปมีสมเด็จพระวันรัต
เจ้าอาวาสวัดสุทัศน์เทพวราราม เป็นประธานสวดพระพุทธมนตร์
ครั้นจบแล้วพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงจุดธูปเทียนเครื่องทรง
ธรรม พระพิมพ์ธรรมเจ้าอาวาสวัดมหาธาตุถวายพระธรรมเทศนา
จบแล้ว ทรงทอดผ้าไตรสังเค็ด พระสงฆ์ ๒๑ รูปสดับปกรณ์
พระอัฐิสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้าฯ กรมหลวงสงขลดา
นครินทร์ แล้วทรงประเคนไม้จุกัจฉัยไทยธรรมเครื่องบูชาภัณฑ์
เทศน์ สัมเด็จพระวันรัตถวายอภิเษก สัมเด็จพระพุฒาจารย์ถวาย
พระพรดา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงทอดผ้าไตร ๔ ไตรและ
ผ้าขาว ๒๖ ผืน พระสงฆ์ ๓๐ รูปสดับปกรณ์พระบรมอัฐิแล้ว
ถวายอนุโมทนา พระราชาคณะถวายอภิเษก ถวายพระพรดา
เวดา ๑๘ นาฬิกา ๓๐ นาที เสด็จพระราชดำเนินกลับพระราชวังดุสิต

วันที่ ๒๒ มีนาคม โปรดเกล้าฯ ให้พระบรมวงศานุวงศ์ทรง
 ประเคนภัตตาหารแก่พระสงฆ์ที่สวดพระพุทธมนตร์เมื่อวานนี้ ครั้น
 พระสงฆ์กระทำภักตกฤตย์เสร็จแล้ว เวลาค่ำ ๑๒ นาฬิกา พระบาท
 สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเครื่องเต็มยศทหารมหาดเล็ก ทรง
 ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ด้วยสายสะพายจุดจอมเกล้า เสด็จ
 พระราชดำเนินโดยรถยนต์พระที่นั่ง จากพระราชวังดุสิตมายัง
 พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย ทรงจุดธูปเทียนเครื่องราชสักการถวาย
 บังคมพระบรมอัฐิ และทรงเครื่องนมัสการแล้ว ทรงประเคน
 ไบจตุปัจจัยไทยธรรม พระสงฆ์ถวายอนุโมทนา สมเด็จพระ
 วัชรกถวาทิเรก สมเด็จพระพุฒาจารย์กถวาทิเรก ทรง
 จุดธูปเทียนเครื่องทรงธรรม พระเทพมุนีเจ้าอาวาสวัดเบญจม
 บพิตร ถวายพระธรรมเทศนาจบแล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้า
 อยู่หัวทรงทอดผ้าไตรสังเค็ดสำหรับพระเทศน์กับผ้าไตรสำหรับพระ
 รับศีล ๕ ไตร พระสงฆ์ ๕ รูปสดับปกรณ์แล้ว ทรงประเคน
 ไบจตุปัจจัยไทยธรรมเครื่องบูชาภัณฑ์เทศน์ พระเทพมุนีถวาย
 อติเรกถวาทิเรก โปรดเกล้าฯ ให้พระยาวราชวงศ์ทอด
 ผ้ารายร้อย พระสงฆ์ ๑๐๐ รูป มีพระญาณสมโพธิวิวัฒน์มหาธาตุ
 เป็นประธานนำมาติกาสดับปกรณ์แล้ว เวลาค่ำ ๑๓ นาฬิกา ๑๕ นาที
 เสด็จพระราชดำเนินกลับพระราชวังดุสิต

วันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๔๗๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๔๖ หน้า ๔๖๒๐

เจ้าพนักงานเชิญพระบรมอัฐิกลับไปประดิษฐานบนพระที่นั่ง
จักรีมหาปราสาท และเชิญพระอัฐิสมเด็จพระเจ้าพญาเชอ เจ้าฟ้าฯ
กรมหลวงสงขลานครินทร์ ไปประดิษฐานที่พระตำหนักสมเด็จพระ
ศรีสวัสดิ์วชิรา บรมราชเทวี พระพันวัสสามาตุจฉาเจ้า ใน
พระบรมมหาราชวัง

พระราชทานยศทหารเรือ

วันที่ ๒๒ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้าฯ ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ พระราชทานยศให้

นายนาวาเอก พระยาปรีชาชดยุทธ (วัน จารุภา) เป็น
นายพลเรือตรี

พระราชทานตราตั้งกงสุล

วันที่ ๒๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒

ด้วยทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานตราตั้งให้
มองดีเออร์ เอตี เยนีส (Monsieur Elie Genis) เป็นกงสุลประจำ
เมืองไซ่ง่อน

ตราตั้งลงวันที่ ๒๒ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๒